

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Признаване и принудително изпълнение на съдебни решения >

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Хърватия

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

В Република Хърватия изпълнителното производство се урежда от разпоредбите на Закона за принудителното изпълнение (*Ovršni zakon*) (*Narodne Novine* (NN; Държавен вестник на Република Хърватия), № 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 и 73/17; наричан по-нататък „OZ“). С този закон се урежда производството, в рамките на което съдилищата и нотариусите извършват принудително събиране на вземания въз основа на документи, удостоверяващи изпълняемо право, и автентични документи (изпълнително производство), освен ако не е предвидено друго в специален закон.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Изпълнителните производства се провеждат от съдилищата въз основа на документи, удостоверяващи изпълняемо право, докато нотариусите провеждат изпълнителните производства въз основа на автентични документи.

Какво представлява документ, удостоверяващ изпълняемо право, е посочено в член 23 от OZ, докато определението за автентични документи е дадено в член 31 от OZ.

В изпълнителното производство участват също така Финансовата агенция (*Financijska agencija*) (наричана по-нататък „Агенцията“) — правен субект, който осъществява принудително изпълнение съгласно разпоредбите на OZ и закона, уреждащ принудителното изпълнение върху парични средства, — както и работодателите, Хърватският институт за пенсионно осигуряване (*Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) и други, предвидени от закона органи.

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

Съдилищата провеждат изпълнителното производство въз основа на документи, удостоверяващи изпълняемо право, които съгласно OZ са следните:

1. съдебни решения и спогодби с изпълнителна сила;
2. спогодби с изпълнителна сила, посочени в член 186а от Гражданския процесуален закон;
3. решения с изпълнителна сила на арбитражен съд;
4. решения с изпълнителна сила, постановени в рамките на административно производство, и спогодби с изпълнителна сила, постигнати в рамките на административно производство, ако се отнасят до изпълнение на парично задължение, освен ако не е предвидено друго по закон;
5. нотариално решение за принудително изпълнение и нотариална клауза за принудително изпълнение;
6. спогодби, постигнати в резултат на процедури пред „съдилища на честа“ (*sudovi časti*) към една от камарите в Република Хърватия, и спогодби, постигнати в рамките на процедури по медиация в съответствие с разпоредбите на закона, уреждащ процедурите по медиация;
7. други документи, определени от закона като документи с изпълнителна сила.

Документите с изпълнителна сила представляват годно изпълнително основание, ако в тях се посочват вискателят и длъжникът, предметът, видът, обхватът и времето за изпълнение на паричното задължение.

Ако документът с изпълнителна сила е решение, което изисква събиране на задължение посредством плащане или извършване на действие, в него трябва да е вписан краен срок за доброволно изпълнение, а ако такъв срок не е посочен, то той се определя от съда в изпълнителния лист.

3.1 Производство

Вискателят иницира образуването на изпълнително производство въз основа на документи с изпълнителна сила, като подава молба за принудително изпълнение в съда. Молбите за принудително изпълнение могат да бъдат подадени лично от вискателя, като страна в производството, или от негов представител. Изпълнително производство може да бъде образувано служебно, когато това е изрично предвидено в закона.

Съдилищата с предметна компетентност в изпълнителното производство са общинските съдилища (*općinski sudovi*), освен ако не е предвидено друго по закон. Принудително изпълнение се извършва в определените от изпълнителния лист граници.

В изпълнителния лист трябва да се посочват: изпълнителното основание или автентичният документ, въз основа на който се провежда принудителното изпълнение, вискателят и страната, срещу която е насочено принудителното изпълнение (длъжникът), вземането, за което се иска изпълнението, изпълнителният способ и предметът на принудителното изпълнение, както и всяка друга информация, която е необходима за осъществяване на принудителното изпълнение.

3.2 Основни изисквания

Молбата за принудително изпълнение трябва да са посочени: искането за принудително изпълнение, в което се определят документът с изпълнителна сила или автентичният документ, въз основа на който се иска изпълнението, вискателят и длъжникът, личните идентификационни номера на вискателя и на длъжника, вземането, което трябва да бъде удовлетворено, изпълнителният способ и (ако е необходимо) предметът на принудително изпълнение. Молбата трябва да съдържа също така друга предвидена в закона информация, необходима за провеждане на принудителното изпълнение.

Молбата за принудително изпълнение, основана на автентичен документ, трябва да съдържа:

1. искане до съда да разпореди на длъжника да уреди вземането заедно с всички свързани с него разходи в срок до осем дни, а в случай на спорове, отнасящи се до менителници и чекове — в срок до три дни,
2. искане за принудително изпълнение.

Ето защо основните условия, които трябва да бъдат изпълнени във връзка със заповедта за изпълнение, са: документ с изпълнителна сила или автентичен документ, въз основа на който се разпоредва принудителното изпълнение, и искане за принудително изпълнение.

4 Цел и естество на принудителните мерки

Предмет на принудително изпълнение са вещи и права, които съгласно закона могат да бъдат предмет на такова изпълнение с цел да се събере дадено вземане. Принудителното изпълнение се осъществява с цел да се удовлетвори вземане на вискателя относно вещи, подлежащи на принудително изпълнение, които са неразделна част от имуществото на длъжника.

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Предмет на принудително изпълнение могат да бъдат активи на длъжника (парични средства, недвижимо имущество, движима вещ, ценни книжа и дялови участия) или определени неимуществени права на заявителя (предаване на движима вещ, освобождаване и предаване на недвижимо имущество, връщане на работа и т.н.). В хода на производството заявителят може да реши срещу кое имущество може да бъде насочено принудително изпълнение.

Вещи, които не се търгуват, не могат да бъдат предмет на принудително изпълнение, предмет на принудително изпълнение не могат да бъдат и други вещи, по отношение на които това е забранено със специално законодателство. Данъчните претенции и други такси също не могат да бъдат предмет на принудително изпълнение.

Вещи, оръжия и оборудване, предназначено за отбрана, и вещи и оборудване, предназначени за работата на местното и регионалното управление и на съдебните органи, също не подлежат на принудително изпълнение.

Дали дадена вещ или право може да е предмет на принудително изпълнение или дали принудителното изпълнение по отношение на определена вещ или право е ограничено, се определя във връзка с обстоятелствата, съществуващи към момента на подаване на молбата за принудително изпълнение, освен ако в ОЗ изрично не е предвидено друго.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Основната последица от принудителните мерки е ограничаването на правото на длъжника да разполага с активите си.

Изпълнителните производства във връзка с недвижимо имущество и движима вещ водят до продажбата им с цел удовлетворяване на вземането на вискателя от сумата, получена при продажбата.

Изпълнителните производства за парични вземания водят до запориране и прехвърляне на вискателя на паричното вземане в размера, необходим за удовлетворяване на вземането.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Принудителните мерки са валидни до прекратяването на изпълнителното производство, което настъпва при пълно удовлетворяване на вземането на вискателя или след като той е оттеглил молбата за принудително изпълнение.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Длъжникът има право:

- да подаде жалба срещу издаден изпълнителен лист, или
- да подаде жалба срещу решение на нотариуса, издадено въз основа на автентичен документ.

Навременно подадена и допустима жалба срещу изпълнителен лист, издаден въз основа на документ с изпълнителна сила, не спира изпълнителното производство.

Навременно подадена и допустима жалба срещу решение на нотариуса, издадено въз основа на автентичен документ (подаден пред нотариуса, но по който се е произнесъл съдът), пренасочва производството към обичайното съдебно производство (*klasična parnica*), което ще се гледа пред съда и по време на което страните, които вече са ищец (преди това вискателят) и ответник (преди това длъжникът), трябва да обосноват доводите си, за да бъдат приети в производството. Ако са изпълнени всички предпоставки, посочени в ОЗ, длъжникът има право да спре изпълнителното производство.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Съдът разпорежда извършването на принудително изпълнение чрез способите и върху вещите, посочени в молбата за принудително изпълнение. Ако са предложени няколко способа или вещи, по искане на длъжника съдът ограничава изпълнението до избрани способности или вещи, ако те са достатъчни, за да се удовлетвори вземането.

Един от основните принципи на изпълнителното производство е, че по време на изпълнението и неговото обезпечаване съдът е задължен да защита достойнството на длъжника, като гарантира, че принудителното изпълнение ще бъде възможно най-благоприятно.

Защитата на длъжника се гарантира, като се изключат и ограничават вещите, върху които може да бъде насочено принудителното изпълнение, и способите, посредством които може принудително да бъде удовлетворено вземането на вискателя в хода на изпълнителното производство, като на длъжника се предоставят определени процесуалноправни и материалноправни гаранции по време на принудителното изпълнение и във връзка с него. Тази защита се основава на прилагането на принципа на законосъобразност при определянето на допустимостта на принудителното изпълнение, при определянето на вещите, върху които е насочено принудителното изпълнение, и способите на принудително изпълнение, и при процедурата, използвана за принудително удовлетворяване на вземането на вискателя.

При принудителното изпълнение върху недвижимо имущество съществуват ограничения, съгласно които определени вещи не могат да бъдат предмет на принудително изпълнение, както е посочено в член 91 от ОЗ.

При принудителното изпълнение върху движими вещи съществуват ограничения относно, съгласно които определени вещи не могат да бъдат предмет на принудително изпълнение, както е предвидено в член 135 от ОЗ.

При принудителното изпълнение върху парични вземания съществуват ограничения, които са посочени в член 173 от ОЗ, а в член 172 от ОЗ се определят приходите на длъжника, които са несеквестируеми.

В член 212 от ОЗ се предвиждат специални правила за принудително изпълнение върху парични средства, съгласно които определени парични средства са несеквестируеми или тяхната секвестируемост подлежи на ограничения, а в член 241 и член 242 от ОЗ се предвиждат специални правила за освобождаване и ограничаване на принудителното изпълнение за юридически лица.

Защитата на длъжниците, които са физически лица, в хода на принудителното производство за парични вземания е предвидена в член 75 от ОЗ, а защитата на юридическите лица е предвидена в член 76 от ОЗ.

Разпоредбите на ОЗ, в които се посочват ограниченията на принудителното изпълнение, т.е. с които определени вещи се изключват от принудително изпълнение, осигуряват защита на длъжника в хода на изпълнителното производство.

Последна актуализация: 19/09/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.